

RAPORT ANUAL DE PROGRES

Ianuarie, 2022

**PROIECTUL AGRICULTURA
COMPETITIVĂ ÎN MOLDOVA
(MAC-P)**

Rezultate atinse în anul 2021

CUPRINS

Componenta A: ÎMBUNĂȚIREA MANAGEMENTULUI SIGURANȚEI ALIMENTARE	4
Sub-componenta 1.1: Suport instituțional și de reglementare.....	5
Sub-componenta 1.2: Îmbunătățiri tehnice pentru managementul siguranței alimentelor	5
A TREIA FINANȚARE ADIȚIONALĂ - GESTIONAREA SUB-PRODUSELOR DE ORIGINE ANIMALĂ.....	8
Componenta B: FACILITAREA ACCESULUI LA PIEȚELE DE DESFACERE	13
Sub-componenta 2.1: Suport pentru dezvoltarea afacerilor	14
Sub-componenta 2.2: Suport investițional pentru dezvoltarea tehnologiilor post-recoltă	25
A PATRA FINANȚARE ADIȚIONALĂ ÎN VALOARE DE 3.105 MILIOANE DOLARI SUA DIN SURSE GEF PENTRU PROIECTUL AGRICULTURA COMPETITIVĂ ÎN MOLDOVA	27

Obiective, componente, indicatori

Proiectul Agricultura Competitivă contribuie la realizarea modelului de creștere economică bazat pe investiții, inovare și competitivitate. Proiectul sprijină acțiunile ample de reformă ale programului care vizează creșterea competitivității la export, atragerea de investiții și realizarea integrării comerciale mai strânse cu UE. În special, proiectul sprijină agenda de reformă a Guvernului în domeniul siguranței și calității alimentelor, eforturile de îmbunătățire a oportunităților de piață pentru agricultori prin suport investițional (pentru modernizarea infrastructurii post-recoltare) și sprijin pentru dezvoltarea instituțională (crearea și consolidarea grupurilor de producători), precum și eforturile de a integra utilizarea de bune practici agricole și de management durabil al terenurilor.

Obiectivul de dezvoltare al proiectului (ODP) vizează sporirea competitivității sectorului agroalimentar al țării prin susținerea modernizării sistemului de management al siguranței alimentelor; facilitarea accesului producătorilor agricoli la piețe și integrarea practicilor agricole de mediu și a celor de management durabil al terenurilor. ODP va fi realizat prin activități care vizează: (i) consolidarea capacității țării de a gestiona agenda din ce în ce mai complexă privind siguranța alimentelor; (ii) îmbunătățirea infrastructurii și creșterea nivelului de organizare a agricultorilor și (iii) promovarea adoptării de practici agronomice durabile de către fermieri și un răspuns consolidat al autorităților la provocările de degradare a solului.

COMPONENTELE PROIECTULUI:

COMPONENTA 1: CONSOLIDAREA MANAGEMENTULUI SIGURANȚEI ALIMENTELOR

Sub-componenta 1.1.: Suport instituțional și de reglementare

Sub-componenta 1.2.: Îmbunătățiri tehnice ale ANSA¹

COMPONENTA 2: SPORIREA POTENȚIALULUI DE ACCES LA PIEȚE

Sub-componenta 2.1.: Sprijin la dezvoltarea afacerilor pentru parteneriate productive

Sub-componenta 2.2.: Sprijin investițional pentru tehnologiile post-recoltare.

COMPONENTA 3: SPORIREA PRODUCTIVITĂȚII PRIN INTERMEDIUL MANAGEMENTULUI DURABIL AL TERENURILOR

Sub-componenta 3.1.: Consolidarea capacității pentru MDT²

Sub-componenta 3.2.: Sprijinul financiar și investițiile pentru MDT.

Sub-componenta 3.3.: Sprijin pentru reabilitarea fâșiilor de prevenire a eroziunii.

COMPONENTA 4: SUPTOR PENTRU IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Proiectul este implementat prin intermediul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. UCIMPA acordă suport fiduciar pentru MADRM și facilitează implementarea proiectului și monitorizarea rezultatelor. AIPA este agenția fiduciară responsabilă de debursări, management financiar și monitorizarea implementării programelor de granturi în cadrul MAC-P.

COMPONENTA 5: COMPENSAȚII PENTRU SUSȚINEREA VÂNZĂRILOR

Termenul de implementare a proiectului este 31 decembrie 2024.

¹ Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

² Managementul Durabil al Terenurilor

Componenta A: ÎMBUNĂȚIREA MANAGEMENTULUI SIGURANȚEI ALIMENTARE

Bugetul estimativ planificat până la 30 iunie 2022	11 796 000 USD
Absorbiți la 31 decembrie 2021	13 017 212 USD

Indicatorii intermediari de rezultate

	Referință	Situația la 31 decembrie 2021	Țintă 30 iunie 2022	Comentarii
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este funcțională	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor nu este funcțională	-	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este funcțională	Indicator atins
Lucrările de reabilitare a clădirii finalizate	Clădirea repartizată pentru agenție are nevoie de lucrări de reabilitare	-	Structură solidă din punct de vedere fizic, capabilă să găzduiască 400 angajați	Lucrările de proiectare și reconstrucție a sediului ANSA au fost finalizate. Indicator atins
Echipamentul de birou, comunicații și tehnică de calcul furnizat și funcțional	Echipament de birou, comunicații și tehnică de calcul fie nu este prezent sau este învechit	-	Mijloace tehnice moderne la dispoziția personalului agenției pentru realizarea responsabilităților de funcție	Specificările tehnice pentru mobilă elaborate. Licitarea a avut loc. Mobilă a fost livrată.
Pachet de programe integrat elaborat și instalat	Nu există sisteme IT moderne	-	Sisteme IT care permit integrarea pe verticală și pe orizontală a proceselor de management ale agenției	Sistemele Informaționale elaborate și transmise către beneficiar.
Reabilitarea laboratoarelor vizate încheiată	Starea actuală a laboratoarelor vizate necesită extindere și/sau reabilitare moderată	-	Reabilitarea laboratoarelor încheiată	Lucrările de construcție au fost finalizate. Echipamentul și mobilierul pentru laboratoarele din Bălți și Cahul a fost livrat
Laboratoarele vizate sunt echipate, personalul instruit	Laboratoarele vizate necesită echipamente suplimentare și instruire a personalului pentru a deveni centre de excelență care aspiră la acreditare internațională	-	Laboratoarele echipate, personalul instruit	Laboratoarele Siguranța Alimentelor și Sănătatea animalelor din cadrul CRDV au fost acreditate.
Puncte de inspecție la frontieră funcționale	Nu există puncte de inspecție la frontieră	A fost decisă construcția suplimentară a 1 PIF Sculeni. În 2021 lucrările de construcție au fost finalizate.	5 puncte de inspecție la frontieră funcționale	Cinci puncte de inspecție la frontieră sunt operaționale

Indicatori ai rezultatelor, descrierea rezultatelor obținute, promovarea, crearea afacerilor, finanțare, M&E, suport post – creare, lecțiile învățate, concluziile, recomandările

Sub-componenta 1.1: Suport instituțional și de reglementare

MONITORIZAREA LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚIE

În perioada de raportare Consultantul a monitorizat compania care efectuează lucrările de construcție la PIF Sculeni și laboratorul din Bălți, inclusiv prin vizite în teritoriu. De asemenea, au fost pregătite actele necesare pentru recepția la terminarea lucrărilor la PIF Sculeni.

Sub-componenta 1.2: Îmbunătățiri tehnice pentru managementul siguranței alimentelor

EFFECTUAREA UNOR MODIFICĂRI TEHNOLOGICE ALE LABORATORULUI DE ÎNCERCĂRI CALITATEA ȘI SĂNĂTATE PLANTELOR, FURAJELOR ȘI PRODUSELOR ALIMENTARE BĂLȚI

În luna octombrie 2011 au fost finalizate toate lucrările de construcție suplimentare, solicitate de ANSA și CRDV în toamna anului 2020 urmare modificării parțiale a destinației laboratorului pentru utilizarea mai eficientă a acestuia. Totodată, laboratorul a fost asigurat cu echipament modern pentru a corespunde cerințelor:

- Standardul ISO 17025 "Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercare și etalonare", conform căruia urmează a fi acreditat laboratorul;
- standardul SM SR EN ISO 7218 "Reguli generale pentru examenele microbiologice";
- EURACHEM -2013 "Acreditarea Laboratoarelor microbiologice";
- Ghidul Național de biosiguranță pentru laboratoare, 2011.

PROCURAREA ECHIPAMENTULUI PENTRU LABORATORUL DE ÎNCERCĂRI CALITATEA ȘI SĂNĂTATEA PLANTELOR, FURAJELOR ȘI PRODUSELOR ALIMENTARE BĂLȚI

Licitația internațională a avut loc în 2019. În perioada anului 2020 echipamentul a fost livrat. Din motiv că în unele locații lipsește personalul care conform contractului trebuie instruit, a fost necesar de semnat un amendament cu companiile relevante, astfel încât termenul de instruire să fie prelungit pentru perioada în care va fi posibilă angajarea și instruirea personalului.

În luna decembrie 2020 conducerea ANSA a venit cu o solicitare pentru transferul unei părți din echipament din Bălți la laboratorul Fitosanitar Central din Chișinău. Această solicitare a fost transmisă către cele 2 companii care au livrat echipamentul. În trimestrul I 2021 transferul conform solicitării ANSA a fost efectuat. La sfârșitul trimestrului II al anului 2021 a fost finalizată transmiterea la ANSA a echipamentului.

CONSTRUCȚIA PIF-ULUI LA SCULENI

Lucrările de construcție au demarat în luna noiembrie 2020. În perioada lunii decembrie 2020 au fost efectuate lucrări de terasamente și fundații, iar în luna ianuarie 2021 aceste lucrări practic au fost finalizate. La sfârșitul lunii ianuarie 2021 de către managerul de proiect a fost aprobat noul grafic de execuție a lucrărilor, fiind semnat un amendamentul cu antreprenorul în acest sens.

În luna februarie au fost efectuate lucrări de instalare a betonului în fundații. La fel a fost pregătit și prelucrat metalul cu vopsea antifoc. În luna martie au fost finalizate lucrările de terasamente și instalată structura metalică. La fel în luna martie a fost aprobat graficul actualizat și aprobat un proces verbal privind executarea lucrărilor.

În perioada aprilie-mai au fost instalate panourile sandwich la acoperiș și pereții exteriori. Au continuat și lucrările la pereții despărțitori din interior (din cărămidă) și au fost efectuate lucrările de betonare a pardoselilor. În același timp au continuat lucrările pentru rețelele exterioare (apă, canalizare și lumină). În luna iunie 2021 au fost finalizate toate lucrările, dar din motiv că nu au fost finalizate toate actele ce urmau a fi obținute de ANSA (Actul ce confirmă dreptul de folosire a terenului, înregistrat la Organele Cadastrale, Certificatul ce atestă rezultatele inspecției bunului imobil de la Oficiul Cadastral, Actul de admitere de la Inspectoratul Energetic de Stat și RED NORD pentru alimentarea cu energie electrică), a fost semnat Amendamentul 3 cu prelungirea termenului până la data de 31 iulie 2021. Recepția la terminarea lucrărilor a avut loc pe data de 30 iulie 2021. În luna august-noiembrie a fost monitorizată înlăturarea obiecțiilor constatate în procesul verbal pentru recepția la terminarea lucrărilor și au fost efectuate pregătirile necesare pentru recepția finală. Recepția finală a avut loc pe data de 24 noiembrie și a fost semnată de toți membrii comisiei. În luna decembrie 2021 toate actele de transmitere gratuită (facturi, contracte) au fost semnate și a fost finalizată procedura de transmitere a obiectului la balanța ANSA.

PROCURAREA ECHIPAMENTULUI SUPLIMENTAR PENTRU CRDV (SĂNĂTATEA ANIMALĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR).

Din motiv că ANSA nu a identificat terenul pentru construcția PIF Otaci, a fost decisă realocarea acestor resurse financiare pentru procurarea echipamentului de laborator necesar pentru laboratorul CRDV (Sănătatea Animală și Siguranța Alimentelor). Echipamentul a fost achiziționat în baza licitației internaționale lansate la sfârșitul lunii ianuarie curent, în conformitate cu listele cu echipamente și parțial specificările tehnice elaborate de specialiștii CRDV, verificate și ajustate de către consultantul internațional Vadims Bartkevics, contractat de către UCIMPA în acest scop.

În total 15 companii și-au manifestat interesul de a participa la licitație și au solicitat setul de documente necesare. De asemenea, în aceeași perioadă, au parvenit un șir de întrebări referitoare la specificațiile tehnice și procedura de procurare de la companiile date. Răspunsurile la o parte de întrebări au fost oferite de procuriștii UCIMPA, în timp ce aspectele privind specificările tehnice au fost adresate consultantului internațional.

De menționat în acest context că resursele financiare care au fost alocate construcției a 2 PIF-uri (Sculeni și Otaci) inițial au fost destinate pentru oferirea granturilor grupurilor de producători, care fac parte din finanțările preconizate pe componenta B a Proiectului "Agricultura Competitivă din Moldova". Acest lucru a fost posibil din motivul că până la începutul anului 2020, din partea grupurilor de producători au parvenit doar 5 cereri pentru finanțarea grupurilor, din cele 8 preconizate inițial. Astfel, având în vedere riscul de a nu valorifica integral resursele din proiect, a fost luată decizia de a realoca banii către componenta A și anume în vederea procurării echipamentului de laborator.

Cu toate acestea în luna februarie 2021 au fost depuse adițional 3 dosare pentru grupurile de producători pentru finanțare. În luna martie 2021 a apărut problema insuficienței resurselor pentru procurarea echipamentului de

laborator. Astfel, din suma estimată inițial de circa 1,5 milioane \$ pentru procurarea echipamentului, au rămas circa 700 mii \$ disponibili. Ca urmare a situației create, a fost elaborat un demers în adresa ANSA cu solicitarea elaborării unei liste de echipamente de laborator, prioritare, în scopul încadrării în suma sus-menționată. Urmare a răspunsului parvenit din partea ANSA, a fost elaborat un amendament la documentele de licitație pentru echipamentul solicitat.

În luna aprilie 2021 a avut loc deschiderea ofertelor privind propunerile pentru echipamentul de laborator. Astfel au participat 6 companii din România, Italia, Turcia și Republica Moldova. Au fost primite oferte pentru toate cele 7 loturi. Ofertele tehnice au fost transmise pentru examinare experților de la CRDV și expertului internațional. În urma evaluării tehnice, experții au ajuns la concluzia că toate 7 oferte cu cel mai mic preț sunt conforme cu specificările tehnice. Procesul verbal privind evaluarea ofertelor a fost semnat. În luna iulie 2021 a fost semnate contractele. În luna septembrie- octombrie 2021 au fost livrate majoritatea loturilor de echipament. Din motivul situației pandemice o mică parte de echipament nu a fost livrată și în luna octombrie furnizorii au adresat ANSA și UCIMPA solicitare privind extinderea termenului de livrare. În luna noiembrie amendamentele privind prelungirea termenului de livrare au fost semnate. Cu toate acestea, una dintre companii nu a livrat echipamentul în termenul stabilit și către aceasta a fost trimisă o scrisoare de avertizare, prin care compania a fost atenționată despre faptul ca va fi penalizată.

La fel în perioada raportată din partea ANSA a venit o solicitare privind procurarea unității adiționale de LC/MS/MS (cromatograf), analogic celei livrate în cadrul lotului 7. În acest sens, a fost negociat un amendament pentru livrarea celei de-a doua unități la același preț. Amendamentul a fost semnat de toate părțile. Echipamentul urmează să fie livrat în 2022.

PROCURAREA ECHIPAMENTULUI ȘI MOBILIERULUI PENTRU PIF SCULENI

În perioada raportată, în baza devizului tehnologic a fost elaborată lista cu echipament și mobilier necesar pentru PIF Sculeni. Lista a fost divizată în 3 loturi:

- Mobilier;
- Echipament;
- Transpalet.

Aceste liste au fost trimise către specialiștii ANSA pentru coordonare și aprobare. În baza aprobărilor primite a fost lansată licitația. În luna iulie a avut loc licitația. Procesul verbal privind evaluarea ofertelor a fost semnat de comisia de evaluare. Contractele au fost semnate. În luna august a fost livrat lotul 3, iar în luna septembrie mobilierul și echipamentul. În luna noiembrie tot echipamentul a fost livrat și instalat la PIF Sculeni.

MONITORIZAREA DE MEDIU

Sub-componenta 1.2: Îmbunătățiri tehnice ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

În cadrul Compartimentului Suport investițional pentru reabilitarea fizică a instalațiilor și echipamentelor:

- Monitorizarea respectării condițiilor de salvagardare în activitățile operaționale ale Laboratorului de încercări în s. Crihana Veche, Cahul (beneficiar – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor), construit în cadrul MACP;
- A fost efectuată vizita în teren cu inspectarea obiectivului privind aspectele de salvagardare de funcționare.

Notă: În cadrul vizitei s-a constatat că o parte a terenului din perimetrul obiectivului este acoperită cu vegetație uscată, care prezintă un risc major de incendiu. Totodată, au fost observați arbori maturi în stare uscată, fapt ce prezintă pericol de prăbușire și deteriorare a bunurilor sau siguranță pentru personalul angajat.

În acest context, a fost atrasă atenția gestionatarului obiectivului nominalizat cu privire la neconformitățile observate și recomandată efectuarea neîntârziată a lucrărilor de tăiere a vegetației uscate cu evacuarea resturilor colectate în locuri autorizate.

A TREIA FINANȚARE ADIȚIONALĂ - GESTIONAREA SUB-PRODUSELOR DE ORIGINE ANIMALĂ

Bugetul estimativ planificat până în 2024	13 500 000 EURO
Absorbiți la 31.12.2021	68 380 EURO

Indicatori intermediari de rezultate

	Referință	Situația la - -----	Ținta 31 decembrie 2024	Comentarii
Sistemul de gestionare a sub-produselor de origine animală (SOA) elaborat și funcțional (ad-minimum Categoria 1) (Text)	Nu există sistem de gestionare SOA		Sistemul este funcțional	
Beneficiarii care oferă feedback pozitiv la acțiunile proiectului privind implicarea cetățenilor (Procentaj)	0%		70%	
Numărul femeilor care au beneficiat de informații și activități orientate pe dimensiunea de gen (Număr)	0		300	

Finanțarea adițională presupune extinderea activităților implementate în cadrul Componentei 1 a Proiectului: Îmbunătățirea managementului siguranței alimentelor, care vizează consolidarea capacităților umane, instituționale și tehnice ale sistemelor naționale de gestionare a calității și siguranței alimentelor și asigurarea conformității cadrului normativ și a componentelor sistemului cu standardele sanitare și fitosanitare (SPS) ale piețelor de export premium (în principal piețele Uniunii Europene [UE] și cele aliniate la UE).

În acest scop, FA3 va finanța o serie de activități și investiții ce vizează instituirea unui sistem cuprinzător, în corespundere cu cerințele UE, pentru gestionarea subproduselor de origine animală (SPA) nedestinate consumului uman. De asemenea, FA3 va finanța și costurile aferente componentei 4: Managementul proiectului.

Totodată, FA va oferi spațiul necesar pentru implementarea unei serii de activități ce țin de evoluția situației generate de pandemia COVID-19 și impactul potențial al acesteia asupra sectorului agricol și asupra securității alimentare a țării în cadrul Componentei 5: Compensații pentru susținerea vânzărilor.

Îmbunătățirea sistemului de gestionare a subproduselor de origine animală (SOA) se va desfășura în 2 faze:

- Faza I: finalizarea procesului de selectare a soluției tehnice optime și a scenariului operațional pentru sistemul de gestionare a SOA prin elaborarea: (i) unui studiu de fezabilitate pentru îmbunătățirea sistemului de gestionare a SOA care să acopere diverse categorii de SOA (așa cum sunt definite în continuare în MOP); inclusiv sisteme auxiliare, de ex. registrul național al animalelor și fondul de sprijin pentru agricultură, precum și aspectele de mediu și sociale ale sistemului de gestionare a SOA; (ii) studiul fluxului și traficului pentru a determina și optimiza, printre altele, potențialele runde de colectare, cerințele pentru amplasamente de colectare, expedierea vehiculelor etc.
- Faza II: asigurarea componentelor esențiale pentru instituirea unui sistem care ar face posibilă gestionarea SOA și infrastructura critică prin (i) elaborarea cadrului de reglementare și de operare, care ar include statutele și directivele operaționale necesare în conformitate cu Legea privind sub-produsele de origine animală; (ii) campanie de informare și sensibilizare pentru generatorii de SOA; (iii) crearea unui call centru destinat plasării comenzilor de la generatorii de SOA și facilitării coordonării în timp util a preluării și expedierii vehiculelor pentru colectarea SOA ca parte a sistemului de evidență a animalelor; (iv) proiectarea, construcția și echipamentele pentru înființarea infrastructurii de gestionare a SOA, inclusiv uzine de incinerare și/sau procesare (cu fluxuri de lucru separate pentru fiecare categorie SOA) și puncte de colectare și depozitare (inclusiv vehicule de colectare specializate).

FA propusă este bine poziționată pentru a aborda impactul pandemiei COVID-19 în fazele de răspuns pe termen mediu și lung. În primul rând, accentul pe agenda de gestionare a SOA se aliniază perfect cu elementele strategice ale programului de pregătire și răspuns strategic recent aprobat de Banca Mondială COVID-19³. Acesta din urmă subliniază abordarea universală în asigurarea sănătății publice, concentrându-se, printre altele, pe implementarea strategiilor și programelor de combatere a bolilor zoonotice. Programul susține necesitatea eradicării zoonozelor la sursa unei potențiale infecții, dar recunoaște caracterul costisitor și complexitatea sarcinii, care presupune reforme ale sistemelor de producție zootehnică, în special a celor de scară mică. De asemenea, programul stipulează că îmbunătățirea biosecurității în sectorul zootehnic și comerțul cu produse de origine animală este o strategie importantă pentru protecția împotriva efectelor dăunătoare ale bolilor la animale.

În al doilea rând, FA propusă va crea spațiul necesar pentru reactivarea potențială a Componentei 5 în vederea soluționării problemelor care ar putea apărea în lanțurile de aprovizionare cu alimente din țară, sprijinind, într-o primă fază, o evaluare a impactului COVID-19 asupra sectorului agricol. În cazul în care urmare evaluării impactului se vor constata necesități specifice care ar putea fi abordate în mod fezabil în conformitate cu FA propusă, Banca Mondială și GRM vor putea discuta opțiuni pentru restructurarea și realocarea resurselor la Componenta 5.

La data de 23 iunie 2020, a avut loc runda de negocieri, în cadrul căreia a fost examinat proiectul Acordului de Finanțare și s-au agreeat suplimentar chestiunile legate de Manualul operațional al proiectului și alte documente relevante, precum și s-a convenit asupra unor modificări pe Proiect. Părțile au convenit asupra costului Proiectului ce constituie 13,5 milioane EURO, echivalentul a 15 milioane dolari SUA.

Acordul de finanțare, în valoare de 13,5 milioane de euro, a fost semnat cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare la 1 octombrie 2020. Ulterior, în cadrul ședinței plenare din 20 noiembrie, Parlamentul a ratificat în ambele lecturi Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (Legea 199 din 20.11.2020, Decret prezidențial nr. 1849 din 30.11.2020).

³Aprobat de către Consiliul Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale la 2 aprilie 2020.

Pe data de 25 ianuarie 2021 Banca Mondială a declarat intrat în vigoare Acordul privind cea de-a 3-a Finanțare Adițională pentru Proiectul MAC-P, confirmând astfel îndeplinirea de către Republica Moldova a tuturor procedurilor necesare în acest sens.

În luna februarie curent a demarat FAZA 1 a proiectului. Astfel, în luna februarie curent, a fost selectată și contractată compania internațională "OPERA" pentru elaborarea studiului de fezabilitate în vederea consolidării sistemului de gestionare a SOA. În acest sens, au avut loc un șir de ședințe online, în urma cărora Compania a inițiat procesul de colectare a datelor, necesare pentru elaborarea studiului menționat. Totodată, luând în considerație importanța de nivel național a acestui proiect precum și deciziile ce necesită a fi luate (ex. amplasarea, modul de gestionare și proprietate etc.), a fost elaborat un demers către MADRM cu privire la solicitarea instituirii unui Comitet tehnic Interministerial de Supraveghere a implementării acestei Finanțări Adiționale, ce va cuprinde reprezentanți ai Cancelariei de Stat, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Agenției Proprietății Publice, Ministerului Finanțelor și Agenției Naționale Siguranței Alimentelor.

În perioada trimestrului III, echipa de consultanți a prezentat Raportul ce se referă la Sarcina 2: Modelul operațional/tehnic (Analiza pre-fezabilității). Urmare a prezentării raportului, Guvernul Republicii Moldova trebuie să selecteze modelul operațional fezabil, precum și să identifice locația pentru construcția unității de prelucrare SOA.

Totodată, pe parcursul anului de raportare au fost realizate următoarele activități: elaborarea Termenilor de referință și angajarea unui expert pentru auditarea legislației naționale care reglementează sub-produsele de origine animală, nedestinate consumului uman și formularea propunerilor de ajustarea a acesteia, elaborarea Termenilor de referință pentru desfășurarea unei Campanii de informare și conștientizare și pregătirea unei vizite de studiu pentru familiarizarea cu cele mai bune practici în domeniul gestionării SOA.

Cu privire la organizarea și desfășurarea unei vizite de studiu a tuturor factorilor implicați în implementarea finanțării adiționale, a fost semnat un contract de prestări servicii cu o companie care a fost responsabilă de buna organizare a acesteia. Vizita de studiu se preconizează a fi efectuată în luna ianuarie 2022.

Consultantul de mediu al MAC-P a realizat activitățile după cum urmează:

- Analiza *Studiului de fezabilitate pentru unitatea de prelucrare a sub-produselor de origine animală în Republica Moldova*, cu privire la opțiunile propuse privind soluția tehnică și modelul operațional pentru un sistem de management durabil al SOA în țară. În acest context, au fost analizate soluțiile tehnice propuse în vederea conformării acestora cadrului legal de mediu existent, în special prevederilor legale privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător.

Notă: În conformitate cu prevederile Legii nr. 86 din 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 851 din 1996 privind expertiza ecologică, pentru soluțiile tehnice propuse se aplică următoarele acțiuni de mediu:

#	Soluția tehnică	Volume anuale	Acțiunea de mediu
1	Incinerarea tuturor categoriilor 1, 2, 3	Volumul total anual de SOA, care urmează să fie incinerat, va fi de aprox. 16.000 tone	Evaluarea impactului asupra mediului
2	Incinerarea categoriilor 1 și 2, prelucrarea Cat. 3	Volumele anuale ar fi de aprox. 8.000 tone pentru fiecare dintre cele două instalații (SOA, care urmează	Evaluarea impactului asupra mediului

		să fie incinerate și SOA care urmează să fie prelucrate)	
4	Prelucrarea tuturor categoriilor într-o singură instalație. Produsul final se vinde ca Cat. 1	Volumul total anual al SOA care urmează să fie prelucrate ar fi de aproximativ 16.000 tone	Stabilirea necesității efectuării evaluării impactului asupra mediului
5	Prelucrarea categoriilor 1-2 într-o singură instalație și Cat. 3 în una separată. Produsele finale se vând separat.	Volumul anual care urmează să fie prelucrate ar fi de aproximativ 8.000 de tone pentru fiecare instalație (SOA cat. 1 și 2, care urmează să fie prelucrate și SOA Cat. 3, care urmează să fie prelucrate separat).	Stabilirea necesității efectuării evaluării impactului asupra mediului

- Analiza cadrului legal existent în țară privind condițiile de amplasare a unității de procesare a SOA. Rezumat:

i) Chiar și dacă se va exclude incinerarea, pentru UPSOA este stabilită zona de protecție de 1000 m (însă care, în cazuri individuale, poate fi modificată de Agenția Sănătatea Publică)

ii) Procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitatea planificată nu este indicată de normative în vigoare

- Evaluarea terenului selectat pentru proiectarea și construirea Unității de Procesare a SOA **Criuleni**. Rezumat: *la prima evaluare, restricții pentru amplasarea UPSOA lipsesc. Va fi însă necesară modificarea modului de folosință a terenului.*
- Inițierea elaborării Informației pentru efectuarea evaluării prealabile a activității planificate de proiectare și construire a UPSOA Criuleni în conformitate cu prevederile Legii #86/2014 și procedurile stabilite de evaluare a impactului asupra mediului, aprobate prin Ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului nr. OMADRM 1/2019 din 04.01.2019.

Notă: Informația elaborată se va depune la Agenția de Mediu pentru a obține Decizia autorității centrale de mediu, dacă este necesară *Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM)* a proiectului UPSOA Criuleni. În cazul Deciziei că "nu este necesară EIM" - va fi elaborat compartimentul "Protecția mediului" în cadrul proiectului de execuție, care, în conformitate cu prevederile Legii #851/1996, urmează să fie supus expertizei ecologice de stat.

Componenta B: FACILITAREA ACCESULUI LA PIETELE DE DESFACERE

Buget estimativ planificat până la 30 iunie 2022	- 19 649 000 USD
Absorbiți la 31 decembrie 2021	- 15 768 302 USD
Granturi debursate, conform surselor:	- 13 568 555 USD
<i>Surse IDA</i>	<i>- 12 124 681 USD</i>
<i>Surse SIDA</i>	<i>- 1 443 874 USD</i>
Asistență tehnică realizată	- 2 199 747 USD

Indicatorii intermediari de rezultate

	Referință	Situația la 31 decembrie 2021	Țintă 30 iunie 2022	Comentarii
Campanie națională de sensibilizare și mobilizare pentru crearea grupurilor de producători	Grupurile de producători sunt în curs de dezvoltare pentru afacerile agricole.	0	90	Cumulativ (perioada 2013-2020) au fost realizate 212 activități de outreach. 2543 participanți. 90 - ținta nouă stabilită conform contractului de prestări servicii MACP/AF/CS/CQ-2.4. La data raportării, conform contractului sus menționat au fost realizate - 53 activități de informare (761 persoane)
Participarea femeilor în activități de outreach	0	0	40%	Cumulativ (perioada 2013-2020) – 488 femei informate (19%). Conform contractului nou – 144 femei informate (19%)
Grupuri de producători înregistrate cu suportul proiectului	0	0	45	Indicator atins. Cumulativ au fost înregistrate 64 GDP.
Dosare depuse în cadrul apelurilor de granturi	0	0	-	Cumulativ – 59** Dosare au fost depuse în cadrul apelurilor demarate **Două GdP au depus dosare în mod repetat la programul de granturi, conform prevederilor AF2
Dosare aprobate pentru porțiunea de grant	0	0	-	Cumulativ – 56 dosare au fost aprobate. **Două GdP au depus dosare în mod repetat la programul de granturi, conform prevederilor AF2
Grupuri de producători care au primit finanțare (contribuție proprie și porțiunea de grant)	0	0	43	45 de beneficiari au primit grant, din care două GdP au depus dosarele în mod repetat la programul de granturi, conform prevederilor AF2

Capacitate de exploatare a infrastructurii post-recoltă de către grupurile de producători finanțate	0	0	30 000t	37 292 tone capacitatea frigorifica efectivă finisată.
Creșterea volumului de vânzări ale membrilor grupurilor de producători	0	44.8	50%	Indicatorul este calculat anual în baza rapoartelor referitor la implementarea planurilor de recunoaștere. Conform Legii 312 rapoartele au fost prezentate la sfârșitul lunii martie 2021 pentru perioada anului 2020.

Sub-componenta 2.1: Suport pentru dezvoltarea afacerilor

SUPPORT PENTRU CREAREA GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI

În conformitate cu Planul de acțiuni pentru perioada de raportare, au fost realizate următoarele activități, după cum urmează:

SPRIJIN PENTRU CO-FINANȚAREA GRANTULUI APROBAT ȘI SEMNAREA CONTRACTULUI DE GRANT

În perioada de raportare Consultantul a acordat sprijin la obținerea finanțării. Sprijinul a fost furnizat următoarelor GdP: "SANDIC HONEY GRUP"; "GHIDAPISGRUP"; "VERIFRUCT" și "DARURILE DACIEI" în număr de 16 om-zile. Cumulativ de la începutul contractului au fost oferite 139 om-zile de asistență pentru 14 GdP.

SPRIJIN LA PROCESUL DE IMPLEMENTARE A SUB-PROIECTELOR

În perioada de raportare Consultantul a acordat sprijin în cadrul acestui livrabil pentru 8 GdP (CASADAGROFRUCT, SANDIC HONEY GRUP, GHIDAPIS GRUP, ALMONDS COMPANY, LUXFRUCT, VERIFRUCT, DARURILE DACIEI și WALNUT LINE).

La etapa de implementare a proiectelor se află 6 grupuri de producători: Sandic Honey Group, Ghidapis-grup, Almonds Company, Walnut Line, Verifrukt și Darurile Daciei.

În Semestrul I, 2021 - C.Î. "Casad-Agrofruct" și Luxfruct și-au finalizat investițiile. Pentru CÎ Casad- Agrofruct, acest fapt este confirmat prin Procesul-verbal de recepție finală nr. 01 din 25.03.2021 (lucrările finalizate pe deplin). Astfel, comisia de recepție finală a recepționat obiectul: Depozit frigorific pentru păstrare fructe, cu numărul cadastral 6214201.224.02. Suprafața la sol a construcției 1,139 m.p. C.Î. "Casad-Agrofruct" a obținut Avizul de Recunoaștere ca Grup de Producători nr. 42 din 23 octombrie 2020. Totodată CÎ LUXFRUCT urmează pe parcursul lunii iulie să depună cerere de înregistrare la OCT a Procesului-verbal de recepție finală a depozitului frigorific.

Cumulativ de la începutul contractului a fost oferită asistență în număr de 134 om-zile pentru 12 GdP, iar în perioada de raportare – 51 om/zile.

ASISTENȚĂ TEHNICĂ SPECIALIZATĂ POST-CREARE PENTRU FIECARE GDP FINANȚAT

Conform termenilor de referință, fiecare grup de producători beneficiază de asistență tehnică specializată la etapa post-finanțare. Acest sprijin începe imediat după semnarea Contractelor de grant cu AIPA și este disponibil

pentru grupurile de producători până la finele contractului Consultantului. Prin urmare, grupurile nou create și membrii acestora beneficiază de asistență tehnică specializată în următoarele domenii:

- Gestionarea cooperativei (Managementul operațional, Managementul financiar* , Direcția executivă)
- Supravegherea și controlul activității grupului de producători
- Legislația cooperatistă
- Relațiile economice cu membrii
- Fluctuația membrilor
- Funcționarea facilităților de producție
- Probleme legate de procesul de producție al membrilor
- Legislația privind grupurile de producători
- Susținerea GdP în procedura de recunoaștere conform Legii 312
- Etc.

Un număr estimat de 20 om-zile de servicii de consultanță va fi furnizat fiecărui grup de producători nou creat în cadrul MAC-P.

În perioada de raportare Consultantul a acordat sprijin în cadrul acestui livrabil pentru 11 GdP, însumând 119 om/zile. Cumulativ de la începutul contractului a fost oferită asistență în număr de 313 om-zile pentru 17 GdP.

Consultantul a finalizat serviciile de consultanță la 30 iunie 2021.

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI

SUPPORT OPERAȚIONAL ȘI MANAGERIAL

Conform cerințelor contractuale și ale Termenilor de Referință, echipa de consultanți prestează servicii de consultanță care să conducă la consolidarea capacității parteneriatelor productive și a grupurilor de producători, inclusiv instruire practice și demonstrative, transfer de expertiză internațională și cele mai bune practici și participare la tranzacții echitabile etc. grupurilor de producători interesate. Echipa de consultanți a prezentat raportul final al activităților, ce conține:

Stabilirea și semnarea planurilor individuale de asistență tehnică pentru GdP care va include asistență consultativă în următoarele domenii: Managerial, financiar, juridic etc. atât pentru manageri, cât și pentru membrii PG.

În perioada de referință au fost vizitate 15 GdP din cele 41 de grupuri de producători pentru care s-a solicitat acordarea asistentei direcționate, iar cu 2 GdP au fost semnate acordurile de cooperare și contracte de confidențialitate.

Furnizarea Asistenței Tehnice GdP în conformitate cu acordurile de colaborare și planurile de asistență tehnică individuale

În perioada de referință, pentru realizarea sarcinii asumate au fost utilizate diverse modalități de asistență tehnică: (i) vizite în teritoriu și discuții cu managerii și reprezentanții GdP, (ii) asistență telefonică individuală, (iii) Ședințe On-Line (Zoom -Meeting), precum și expedierea informației scrise la solicitare, mai cu seamă aceasta modalitate a fost utilizată la elaborarea sau după caz la analiza contractelor operaționale ale GdP.

Vizite în teritoriu: În perioada de referință au fost vizitate 15 din cele 47 GdP.

Asistență telefonică individuală – modalitatea de lucru utilizată de echipa ProEntranse după vizitele de informare, 124 ore. Acest instrument s-a dovedit a fi destul de eficient și rapid, mai cu seamă pentru concretizarea subiectelor referitoare la fiscalitate și finanțe, aspecte juridice, dar și verificarea furnizorilor de input-uri sau cumpărători.

Analiza surselor și pregătirea informației – 180 ore (inclusiv 48 ore la pregătirea vizitelor).

Asistența juridică și tehnologică (echipament, contracte, etc.) – 124 ore

În perioada de referință au fost acordate 548 ore de asistență tehnică.

Sporirea nivelului de informare a managerilor și membrilor GdP privind oportunitățile de dezvoltare și finanțare disponibile la moment.

În perioada de referință, s-a lucrat asupra informării GdP privind oportunitățile de dezvoltare oferite de instituțiile din Republica Moldova și partenerii de dezvoltare. Astfel prin intermediul conexiunilor E-mail, viber, mesajelor inclusiv telefonice managerii au fost informați despre posibilitățile oferite de către (i) Evenimente și Oportunități de participare eligibile Grupurilor de Producători, (ii) Dezvoltarea întreprinderilor din regiunile Cahul și Ungheni prin intermediul asistenței Uniunii Europene (iii) Concurs UCIP IFAD: până la 200 de mii de dolari pentru construcția sistemelor de irigare și a drumurilor de acces (iv) Seminar-ONLINE: Aspecte juridice privind supravegherea prin diferite mijloacele (camere) video (v) Apel de Granturi mari pentru companiile din Republica Moldova orientate spre export lansat de ODIMM program de internaționalizare.

Adițional au fost redactate și publicate comunicate de presă privind ședința comună cu managerii și membrii GdP

- Consolidarea Grupului de Producători prin provocări soluții (<http://proentranse.md/consolidarea-grupului-de-producatori-prin-provocari-solutii/>)
- Sesiune de instruire dedicată asistenței în dezvoltarea capacităților manageriale, tehnologice, juridice și economico-financiare a Grupului de Producători (<http://proentranse.md/sesiune-de-instruire-dedicata-asistentei-in-dezvoltarea-capacitatilor-manageriale-tehnologice-juridice-si-economico-financiare-a-grupului-de-producatori/>)
- Consolidarea Grupului de Producători prin asistență tehnică consolidate (<http://proentranse.md/consolidarea-grupului-de-producatori-prin-asistenta-tehnica-consolidata/>)

Organizarea de evenimente / ateliere individuale pentru grupuri de producători și procesatori (la solicitare) pentru consolidarea grupurilor de producători și relațiilor dintre membrii acestora pe diferite subiecte și prin aplicarea diferitelor instrumente

În perioada de referință au fost organizate mai multe evenimente și ateliere de lucru individuale la solicitarea GdP cu tematica: Perspective de dezvoltare prin cooperare în cadrul Grupului de Producători la fel și Consolidarea Grupului de Producători prin activități cooperare:

- Sesiune de instruire și informare pentru Managerii și membrii grupurilor asistate care a continuat șirul activităților de instruire și schimb de experiență, unde am discutat: Posibilitățile de finanțare pentru sistemele alternative de energie electrică, Oportunitățile de export în UE, Oportunități de finanțare oferite de către UNDP și Guvernul Suediei (Proiectul Ad Trade).

Elaborarea ofertelor comerciale pentru a fi transmise potențialilor cumpărători

Au fost elaborate și coordonate 15 oferte comerciale (CÎ Sadoecostrug, CÎ Sipecofruct, SRL Holdtar Grup, CÎ Verifrukt, CÎ Burlacu Fruct, CÎ Sant&K, CÎ Magic-Frukt, CÎ Fructbioimpex, CAIPS Basan Agro, CÎ Fruitmol Group, CÎ Moldagrovitis, CÎ Nord Grim Fruct, CÎ Fruva Natural, CÎ Bonaro Agro Grup, CÎ Smartfruct). Aceste oferte prevăd elaborarea unor modele de oferte comerciale în baza stocului disponibil de fructe pentru comercializare. Pentru GP care momentan nu dispun de stocuri de fructe din acest sezon, a fost elaborate oferte generale a

sortimentului oferit în decursul anului, pentru a fi utilizate pentru sezonul viitor și în general pentru promovarea fructelor.

În afară de aceasta, ofertele colectate au fost expediate comercianților în calitate de asistență pe GP în comercializarea fructelor.

Un set de recomandări privind soluțiile de ambalaj în funcție de cerințele cumpărătorilor elaborat pentru 15 GP

Un set de recomandări de soluții de ambalare au fost pregătite pentru GP în baza produselor lor. Aceste recomandări includ informații despre numeroase tipuri de ambalaje și experiențe de utilizare a acestora pentru diferite produse, opțiuni de cutii, cu specificații și dimensiuni exacte. Există explicații suplimentare privind motivele și beneficiile utilizării anumitor tipuri de ambalaje, concluzii și sfaturi generale privind importanța ambalajului și a calității fructelor, precum și contacte pentru potențiali furnizori de ambalaje incluse în setul de recomandări.

Astfel, setul de recomandări a fost elaborat și transmis către 15 GP privind soluțiile de ambalaj solicitat de companiile din retail și distribuitori la comercializarea următoarelor produse: mere, mere în cutii bushel cargo pentru piața din India, prune, struguri de masă, caise, cireșe și prune uscate. (Anexa 1.2. Set de recomandări privind soluțiile de ambalaj elaborate GP): C.A.Î.P.S. „Basan Agro”, C.Î. „Aspect Fruct”, C.Î. „BURLACU FRUCT”, C.Î. „FRUVA NATURAL”, C.Î. „SMARTFRUCT”, C.Î. „Sadoecostrug”, C.Î. „Fructbioimpex”, C.Î. „VERIFRUCT”, C.Î. „MAGIC FRUCT”, C.Î. „Bonaro Agro Grup”, C.Î. „Sipecofruct”, C.Î. „FRUITMOL GROUP”, C.Î. „Moldagrovitis”, C.Î. „SANT&K”, C.Î. „NORD GRIM FRUCT”.

Servicii de consultanță oferite la solicitare în accesarea pietelor, asistență la operațiunile de export pentru 10 GP

Servicii de asistență și consultanță marketing oferită GP cuprind următoarele:

- Evaluarea due diligence a clienților noi identificați pentru produsele comercializate de grup.
- Asistență la negocieri privind condițiile de ambalare, logistică și achitări oferite GP inclusiv proceduri vamale și condiții de export.
- Elaborarea materialelor de comunicare și promovare a GP.
- Furnizarea de informații curente de piață privind cererea, oferta și nivelul de preț pentru unul sau mai multe produse.
- Facilitarea vânzărilor cu cumpărători interni sau internaționali prin conectarea GP cu potențialii clienți
- Alte activități relevante în funcție de solicitările GP

Serviciile de consultanță oferite și timpul acordat au fost monitorizate și incluse în tabelul de Evidență Serviciilor de Consultanță oferite GP. În perioada de raportare au beneficiat de Servicii de consultanță 10 GP în sumă de 119 ore: CÎ FRUITMOL GRUP, SRL HOLDTAR GRUP, CÎ VERIFRUCT, CÎ FRUCTBIOIMPEX, C.A.Î.P.S „BASAN AGRO”, CÎ „MOLDAGROVITIS”, CÎ „FRUVA NATURAL”, CÎ „SMARTFRUCT”, CÎ „BURLACU FRUCT”. CÎ „MAGIC FRUCT”.

Elaborarea recomandărilor privind promovarea sucului de mere pe piața locală

Cooperativa Sipecofruct produce suc prin metoda stoarcerii directe (de regulă mere), și comercializează acest produs pe piața locală. La moment sucurile produse de Sipefruct sunt ambalate în cutii de 3 litri și sunt comercializate în cantități modeste, deși posibilitățile sunt foarte mari.

Astfel, au fost elaborate și transmise către cooperativa Sipecofruct recomandări privind promovarea sucului de mere pe piața locală. În documentul elaborat sunt evidențiate principalele acțiuni necesare pentru a reuși creșterea vânzărilor și anume:

1. Particularități tehnologice și impactul lor asupra marketingului
2. Poziționarea corectă a produsului pentru a avea succes
3. Cum facem diferențierea produsului
4. Recomandări cu privire la poziționarea produsului
5. Soluțiile grafice recomandate
6. Recomandări cu privire la plasarea produsului
7. Perspective de dezvoltare ulterioară

Misiune comercială virtuală desfășurată cu succes cu grupuri de producători selectați

Misiune de afaceri online cu un potențial cumpărător din or. București, România

La data de 09 noiembrie a fost organizată o misiune virtuală cu compania ECO AGRARIA BRAILESCU SRL din România. La misiunea virtuală au participat 3 grupuri de producători:

- 1) CI SADOECOSTRUG
- 2) CAÎPS „BASAN AGRO”
- 3) CI MOLDAGROVITIS

Toți administratorii grupurilor de producători care produc struguri de masă au fost contactați și invitați de a participa la misiunea comercială cu importatorul din România.

De remarcat că chiar din timpul discuțiilor, administratorul ECO AGRARIA BRAILESCU SRL, Mihai Barcaru s-a arătat interesat de oferta primită din partea CI Moldagrovitis de struguri de soiul Alb de Suruceni pentru o cantitate de 50 de tone. Astfel, companiile au decis să continue discuțiile după finalizarea întâlnirii privind detaliile despre preț și pașii următori pentru a finaliza tranzacția.

După eveniment profilurile GdP enumerate mai sus, dar și cele ale Fructbioimpex SRL și CÎ Burlacu Fruct, care s-au arătat interesate de colaborare cu partenerul din România, dar nu au reușit să participe la eveniment, au fost transmise cumpărătorului

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII GDP ȘI TRAININGURI SPECIALIZATE

Pe parcursul anilor 2020 - 2021 UCIMPA a contractat servicii de consultanță care să conducă la: (1) îmbunătățirea practicilor și tehnologiilor de producere și post-recoltă ale membrilor grupurilor de producători specializate în produse horticoale proaspete și procesate și (2) creșterea competitivității produselor horticoale produse de membrii grupurilor de producători pe piața locală și piețele de export.

Pe parcursul anului 2021 au fost alocate 19 zile/experti (inclusiv vizite) din cele total 35 zile/experti din planurile de asistență oferite la 11 GdP (CAIPS Basan Agro, CÎ Grape-Line, CÎ Sipecofruct, CÎ Fruitmol, CÎ Fruva Natural, CÎ Nord Grim Fruct, CÎ Magic-Fruct, CÎ Sant&K, CÎ Bonaro Agro Grup, CÎ Ecogrup Fruct, CÎ Verifrufruct).

Totodată, în anul 2021 au fost organizate 6 webinare, descrise în tabelul de mai jos:

Nr.	Tematica	Data	Platforma	Participanți
1	Înființarea livezilor moderne de măr și sămburoase. Soiuri și portaltoaie moderne	9 aprilie 2021	ZOOM	27
2	Viitorul sectorului strugurilor de masă este producerea intensivă pe sisteme tip Pergola și Gable	16 aprilie 2021	ZOOM	30
3	Metode agrotehnice în plantațiile pomicole moderne și măsuri pentru sporirea productivității și competitivității fructelor	29 aprilie 2021	ZOOM	31
4	Particularitățile normării încărcăturii de rod în plantațiile pomicole	13 mai 2021	ZOOM	28
5	Particularitățile exploatării infrastructurii de post-recoltare și experiența în procesul de certificare în domeniul producerii de fructe	2 iulie 2021	ZOOM	20
6	Sisteme moderne de irigare și fertigare pentru vii și livezi	7 iulie 2021	ZOOM	15

Un alt instrument propus pentru sensibilizarea și stimularea membrilor GdP în adoptarea practicilor noi sunt filmulețele educaționale, care au fost plasate pe canalul YouTube Moldova Fruct pe data de 6 august și distribuite membrilor tuturor GdP prin e-mail și grupul Viber.

Nr.	Tematica	Statut
1	Eugeniu Gudumac: Pașii fundamentali în înființarea livezilor moderne Link: https://www.youtube.com/watch?v=fh2INyQeb-w	Postat/acces liber
2	Andrei Botezatu: Sisteme moderne de producere a strugurilor Link: https://www.youtube.com/watch?v=z0_YXPu2C2c	Postat/acces liber
3	Andrei Cumpanici: Păstrarea corectă și de durată a fructelor Link: https://www.youtube.com/watch?v=1c_NQgKrC3E	Postat/acces liber
4	Sergiu Croitoru: Procesul de certificare GlobalG.A.P în domeniul producerii fructelor Link: https://www.youtube.com/watch?v=XfLy0R-iCko	Postat/acces liber

Echipa de consultanți și-a încheiat activitatea contractuală, prezentând rezultatele într-un raport final.

STUDIUL DE EVALUARE A IMPACTULUI

În ianuarie 2021 a fost semnat contractul cu Compania *Economisti Asociati* în asociere cu ACSA – Agenția Națională de Dezvoltare Rurală în vederea elaborării Studiului de Evaluare a Impactului pentru Componenta "Sporirea potențialului de acces la piețe" din cadrul Proiectului "Agricultura Competitivă în Moldova" (MAC-P) ("Misiunea"). Contractul a fost finalizat la 30 iunie 2021.

Scopul Misiunii a fost de a evalua impactul intervenției globale în cadrul componentei B, inclusiv sprijinul pentru crearea grupurilor, asistența tehnică, granturile și sprijinul post-investiție, evidențiind impactul finanțării prin granturi pentru infrastructura post-recoltare. Domeniul de activitate a inclus trei etape esențiale, și anume (i) *etapa pilot de cercetare prin sondaj*, care prevede identificarea finală a grupurilor de cercetare și testarea instrumentelor de colectare a datelor; (ii) *etapa de colectare a datelor și analiză preliminară*, care a inclus majoritatea activităților de constatare a faptelor; și (iii) *etapa de analiză și raportare*, dedicată consolidării

constatărilor și redactării rezultatelor finale. Pentru fiecare etapă a fost elaborat și prezentat un document-livrabil dedicat.

Sondajul pilot a acoperit un total de șase grupuri de producători, inclusiv (i) două grupuri care au beneficiat de grant investițional în cadrul Componentei B a MAC-P (GP-A); (ii) două grupuri care au beneficiat de Asistență Tehnică (AT), dar nu (sau încă nu) și de grant investițional (GP-B); (iii) două grupuri care nu au primit niciun sprijin din partea MAC-P (GP-C).

Grupurile de producători contactate și-au exprimat disponibilitatea de a participa la Sondaj și de a împărtăși chiar și informații sensibile. Cu toate acestea, în cel puțin unele cazuri, grupurile de producători au cuprins doar o parte din activitățile membrilor lor, acestea fiind limitate, în special, la operațiunile care au legătură cu produsul (produsele) administrat(e) de grup. Astfel, a fost necesară revizuirea Chestionarelor pentru sondaj în vederea abordării aspectului respectiv. Mai mult, în special pentru GP-B și GP-C, respondenții s-au confruntat cu dificultăți privind raportarea datelor pentru anii anteriori înregistrării în calitate de persoană juridică. Or, având, aparent, o referire doar marginală la grupul GP-A, situația data nu pare să conteste abordarea metodologică propusă pentru evaluarea impactului contrafactual, care se axează în principal pe GP-A.

Per total, 85 de grupuri de producători au fost contactate pentru participarea la sondaj și au fost finalizate un total de 72 de interviuri, pentru o rată de răspuns de peste 85%. Mai precis, toate cele 43 GP-A au fost intervievate, în timp ce acoperirea a fost comparativ mai mică pentru GP-B (cu 17 din 29 de grupuri intervievate) și GP-C (12 din 13 grupuri intervievate).

În perioada de raportare, echipa de consultanți a prezentat Raportul final cu privire la elaborarea Studiului de Evaluare a Impactului pentru Componenta "Sporirea potențialului de acces la piețe". Raportul conține 6 capitole detaliate: Introducere, Informații generale, Caracteristicile beneficiarilor MAC-P, Rezultatele Componentei B a proiectului MAC-P, Impactul performanțelor GdP și Concluzii.

Astfel, analiza cantitativă a constatat că granturile pentru investiții post-recoltă au o corelație pozitivă cu valoarea vânzărilor, totuși nu se poate stabili o estimare cantitativă exactă a acestui efect, deoarece numărul scăzut de observații și calitatea generală suboptimă a datelor generează o eroare statistică ridicată în estimări. Acest lucru este în concordanță cu evaluarea calitativă oferită de grupurile de producători, jumătate dintre beneficiarii de granturi raportând un efect pozitiv sau foarte pozitiv al investiției sprijinite de proiect asupra vânzărilor.

Infrastructurile post-recoltă construite cu suportul MAC-P au sporit, de asemenea, capacitatea beneficiarilor de a ajunge pe noi piețe, inclusiv noi segmente ale pieței interne, precum și pe cele internaționale. De fapt, beneficiarii au cunoscut, de asemenea, efecte pozitive în ceea ce privește exporturile, un sfert dintre beneficiarii grantului începând să exporte în perioada examinată, în multe cazuri în anii imediat următori finalizării investiției.

Grupurile de producători care au primit grant pentru investiții arată o înclinație mai mare de a investi în continuare, dovadă fiind atât frecvența altor investiții de la finalizarea proiectului cofinanțat de MAC-P, cât și în ceea ce privește planurile de investiții pentru viitor. Investițiile par, de asemenea, să faciliteze accesul la finanțare: practic toți beneficiarii de granturi care au reușit să acceseze credite raportează că grantul pentru investiții în infrastructura post-recoltă a fost esențială în obținerea finanțării, fie pentru că infrastructura este utilizată ca garanție, fie datorită creșterii familiarității și experienței cu sistem bancar.

În cele din urmă, cu referire la asistența tehnică, nu se poate ajunge la nicio concluzie fermă cu privire la efectul asistenței tehnice acordate pentru înființarea și înregistrarea grupurilor de producători, în timp ce se constată că asistența post-finanțare are un impact pozitiv și semnificativ statistic asupra vânzărilor.

Mai jos sunt enumerate unele dintre principalele constatări ce țin de Performanțele GdP și impactul MAC-P:

Performanțele Grupurilor de Producători

◆ Producerea:

- ✦ GdP-A au înregistrat o creștere a volumului de producție în perioada de la înregistrare și până în 2020, inclusiv, cu mai mult de 8600 tone
- ✦ Dacă comparația este făcută față de 2019, volumele produse de GdP-B de asemenea au crescut, iar creșterea volumului total produs de beneficiarii MAC-P ajunge la 14.400 de tone
- ✦ **Valoarea vânzărilor:**
- ✦ Peste 60% dintre beneficiarii MAC-P au raportat creșteri mai mult sau mai puțin substanțiale ale valorii totale a vânzărilor
- ✦ De la anul înregistrării, valoarea vânzărilor GdP a crescut cu peste 6 milioane USD în total (inclusiv 5,3 milioane USD pentru GdP-A)
- ✦ **Forța de muncă/Angajările:**
- ✦ Numărul locurilor de muncă permanente și sezoniere a crescut, de asemenea, pentru majoritatea GdP
- ✦ Numărul locurilor de muncă echivalente cu norma deplină a crescut cu 178 de la anul înregistrării
- ✦ **Acces la piețe noi:** GdP-A raportează, de asemenea, că investiția le-a permis accesul la noi piețe, inclusiv la noi regiuni din Moldova (18 grupuri) și / sau la noi piețe internaționale (20 de grupuri).
- ✦ **Exporturi directe:**
 - ✦ Unul din aspectele cu cel mai puternic efect pozitiv: un sfert din reprezentanții GdP-A au început să exporte în perioada respectivă, în timp ce o altă treime a sporit substanțial ponderea vânzărilor vândute pe piețele internaționale
 - ✦ Creșterile sunt înregistrate deseori imediat după începerea utilizării echipamentului, sugerând existența unei legături
 - ✦ Creșterea raportată de GdP-A a exporturilor directe între anul înregistrării și 2020 a fost de aproximativ 4 milioane USD, doar puțin mai mare decât creșterea din anul investiției, adică peste 2,9 milioane USD
- ✦ **Predispoziția de a investi:**
 - ✦ Mai mult de 75% din reprezentanții GdP-A au implementat alte investiții în ultimii ani, din care jumătate au inclus și alte infrastructuri post-recoltare
 - ✦ Beneficiarii au indicat, de asemenea, o tendință sporită de a investi în viitor, peste două treimi raportând existența unor planuri concrete pentru investiții noi
 - ✦ Doar jumătate din reprezentanții GdP-B au investit în perioada vizată și doar o treime au avut planuri de investiții în viitor
- ✦ **Accesul la finanțe:**
 - ✦ Aproximativ jumătate din reprezentanții GdP-A care au finalizat investiția au reușit să obțină finanțare suplimentară de la băncile comerciale (doar câteva au primit refuz)
 - ✦ Practic toți respondenții susțin că grantul investițional a fost instrumental: fie a fost utilizat ca garanție, fie datorită experienței suplimentare / credibilității dobândite în cadrul instituțiilor financiare

ELABORAREA ANALIZEI FINANCIARE A INVESTIȚIILOR ÎN CADRUL MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A GRANTURILOR INVESTIȚIONALE POST-RECOLTĂ

Conform Termenilor de referință pentru această activitate, Consultantul a elaborat o analiză financiară ex-post a asistenței tehnice și a sprijinului financiar în cadrul componentei B din MAC-P. În timp ce IRR este o metodă care poate oferi unele orientări cu privire la performanța financiară a acestor investiții, consultantul nu și-a limitat analiza doar la IRR. Cu toate acestea, a fost esențial ca rezultatul activității să ajute echipa proiectului să efectueze o analiză financiară integrată a proiectului, inclusiv analiza sensibilității, și să cuprindă următoarele elemente:

- Elaborarea și construirea de modele financiare complexe pentru toate componentele proiectului,
- Determinarea factorului de conversie adecvat pentru conectarea fluxurilor de numerar financiare în cadrul modelelor,
- Determinarea naturii și amplitudinii beneficiilor și impactului financiar al unui proiect pentru toate părțile interesate și
- Concluziile din analiza financiară și de risc.

În perioada de raportare a fost elaborată metodologia de evaluare a eficienței producătorilor agricoli care au beneficiat de sprijin tehnic și financiar în cadrul componentei B a Proiectului MAC-P. Metodologia propusă are ca obiectiv formarea unei viziuni multidimensionale asupra nivelului de eficiență atât pentru fiecare proiect în parte, cât și pentru toți producătorii agricoli beneficiari ai Componentei B în totalitate.

Analizând situația, se poate concluziona că atât beneficiul net incremental, cât și valoarea adăugată economică încă nu au atins nivelul investițiilor totale începând cu 2019. O a doua concluzie este că doar 14 entități din 26 de companii analizate au un prag de rentabilitate de până la 5 ani. Prin urmare, o așteptare realistă este că investiția MACP ar urma să fie recuperată în termen de aproximativ 10 ani, aceasta fiind o estimare rezonabilă pentru proiectele din domeniul agricol. Totodată, analiza raportului EVA/investiții indică rate negative pentru 11 entități. Acest lucru sugerează faptul că setul de date actual este insuficient pentru a evalua pe deplin impactul investițiilor și prognozarea beneficiilor în viitor ar putea fi utilă pentru analiza eficienței proiectelor.

Activitatea a fost finalizată la 30 iunie 2021.

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI

Pe parcursul anului 2021 Consultantul în Monitorizare și Evaluare a realizat următoarele activități definite în cadrul termenilor de referință:

Actualizarea metodologiei M&E pentru beneficiarii de granturi în cadrul componentei B2. Consultantul a actualizat metodologia de monitorizare și evaluare pentru componenta B pe anul 2021, ținând cont de perioada de implementare a programului și acțiunile desfășurate în paralel (studiul de evaluare a impactului și studiul IRR).

În vederea implementării metodologiei, Consultantul a elaborat inclusiv graficul/calendarul pentru vizitele în teren prioritizând pentru perioada următoare 3 categorii de grupuri de producători : 1) grupurile care se află în al 3-4 lea an de activitate; 2) grupurile care au înregistrat un progres slab în anii anterior și 3) grupurile care desfășoară procese investiționale.

În perioada de raportare au fost vizitate grupurile de producători. Formularele completate și constatările au fost integrate în următorul raport de monitorizare.

De asemenea, în perioada de referință a fost elaborat Raportul privind activitatea grupurilor de producători în anul 2020. Analiza are la bază informația inclusă în *Rapoartele cu privire la executarea planului de recunoaștere*

a grupurilor de producători pentru anul 2020 prezentate în mod repetat de către 37 grupuri de producători până la 15 mai 2021. Analiza urmărește evoluția în dinamică a grupurilor și include datele colectate în sesiunile anterioare de raportare pentru o analiză comparativă.

Activitatea de monitorizare și evaluare a GdP a fost finalizată la 30 septembrie 2021.

MONITORIZAREA LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚIE A SUB-PROIECTELOR INVESTIȚIONALE

Pe parcursul anului 2021 Consultantul a efectuat 48 de vizite de monitorizare la 5 GdP (CÎ "Wallnut Line", CÎ "Ghidapisgrup", CÎ "Verifruct", CÎ "Darurile Daciei" și CÎ "Sandic Honey Group", care au avut drept scop monitorizarea efectuării lucrărilor de construcție de către Antreprenorii care au semnat Contracte de Antrepriza și Contracte de Acordare a Granturilor cu AIPA.

SERVICII DE CONSULTANȚĂ ÎN DOMENIUL CONTABILITĂȚII ȘI MANAGEMENTULUI FINANCIAR

Serviciile de consultanță vizează consolidarea capacităților contabililor, administratorilor și membrilor parteneriatelor productive și ale grupurilor de producători de a înțelege importanța managementului financiar corect și a evidenței contabile corespunzătoare în cadrul acestor asociații, precum și aplicarea în practică a cunoștințelor dobândite (teoretice, practice, coaching și instruire) în activitățile lor zilnice. Aceste servicii au fost finalizate la 30 iunie 2022.

Astfel, în perioada primului semestru au fost organizate 2 (două) sesiuni de instruire pt GdP și membrii acestora:

- 1) La 19 februarie curent a avut loc webinarul cu genericul "Noutăți contabile și fiscale 2021. Întocmirea situațiilor financiare și rapoartelor fiscale pentru anul 2020". La webinar au participat 25 persoane.
- 2) Cel de al doilea webinar cu tematica "Concretizări aferente modului de întocmire a Situațiilor financiare pentru anul 2020 (continuare a seminarului din 19.02.2021). Întocmirea Declarației cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător de către Grupurile de producători și membrii acestora" a avut loc pe data de 26 februarie 2021, la care au participat 22 persoane.

SUPPORT MADRM

Elaborarea Ghidului cu privire la normele de perisabilitate a produselor de origine vegetală și animală

La solicitarea MADRM au fost elaborați Termeni de referință ce vizau revizuirea legislației în vigoare privind normele de perisabilitate, elaborarea unei liste de produse agroalimentare perisabile de origine vegetală și animală, inclusiv stabilirea normelor aplicabile, precum și elaborarea de instrucțiuni privind aplicarea acestor norme în cadrul entităților de producere, spațiilor de depozitare și unităților de transportare. Banca Mondială a aprobat selectarea a doi consultanți pentru realizarea acestor activități.

Anterior, Consultantul a examinat situația existentă în domeniul politicilor de stat privind evidența și calculul perisabilităților în vederea contabilizării acestora. În acest sens, s-a efectuat identificarea evoluției cadrului legal și fiscal al perisabilităților, s-a examinat literatura de specialitate din Republica Moldova, fiind elaborată și lista de produse perisabile.

În perioada de raportare, Consultantul a prezentat Ghidul (proiect) pentru grupurile de producători agricoli, privind stabilirea limitelor de perisabilitate, condiții specifice de aplicare și contabilizare. Ghidul cuprinde 5 capitole: - Descrierea problemei; - Ce sunt perisabilitățile; - Scurtă incursiune privind contabilizarea perisabilităților; - Evoluția legislației cu privire la perisabilitățile naturale; - Instrucțiuni tehnice, privind aplicarea normelor de perisabilitate, precum și un șir de tabele utile (Grupurile de produse agricole, Perisabilități la manipulare,

depozitare și transportare (legume și fructe), Perisabilități la manipulare, depozitare și transportare (Semințe), Perisabilități la manipulare, depozitare și transportare (Carne).

Elaborarea Programului Național de Dezvoltare a Sectorului de Carne (2021-2026) cu scopul de a sprijini modernizarea producției și de procesare a cărnii și de a spori exporturile

În perioada anilor 2020 - 2021 Proiectul MAC-P a oferit suport MADRM în vederea elaborării Programului Național de Dezvoltare a Sectorului de Carne (2021-2026) cu scopul de a sprijini modernizarea producției și de procesare a cărnii și de a spori exporturile. Scopul Programului îl constituie revitalizarea sectorului și sporirea competitivității acestuia. Obiectivele specifice din Programul Național de Dezvoltare a Sectorului de Carne vor fi realizate conform Planului de acțiuni pentru anii 2021-2026 orivind implementarea Programului, a cărui realizare constituie una dintre prioritățile cheie pentru dezvoltarea sectorului.

Pentru elaborarea documentului, au fost studiate documentele existente și programele sectoriale, precum: Programul național de dezvoltare a sectorului de ovine și caprine, Strategia de dezvoltare a agriculturii (2014-2020), Proiectul programului de dezvoltare a sectorului de lapte, Analiza datelor statistice conform Departamentului de Statistică și UN COMTRADE etc. În rezultatul analizei documentației și ședințelor organizate s-a elaborat un document de analiză SWOT a sectorului de carne. Ulterior în baza celor identificate s-au dezvoltat obiectivele și potențialul de implementare. Documentul elaborat, este conform reglementărilor în vigoare și cuprinde inclusiv planul de acțiuni, bugete și responsabili de implementare.

Aprobarea și implementarea Programului Național de Dezvoltare a Sectorului de Carne va permite: dezvoltarea sectorului zootehnic, în special a ramurii de producere a cărnii, în vederea creșterii cantitative și calitative a produselor din carne; creșterea calității și asigurarea trasabilității pe întreg lanțul valoric; majorarea plăților în buget privind taxele și impozite; asigurarea unui nivel de viață echitabil pentru agricultori, prețuri rezonabile pentru consumatori; crearea locurilor de muncă în zonele rurale; reducerea riscului de poluare prin procesarea subproduselor de origine animală; reducerea impactului de mediu prin respectarea măsurilor de bio-securitate și utilizarea dijecțiilor animaliere prin obținerea îngrășămintelor organice administrate întru diminuarea degradării solurilor.

SUPPORT AIPA PENTRU DEZVOLTAREA COMPONENTEI „PLĂȚI DIRECTE PER CAP DE ANIMAL” ÎN SISTEMUL INFORMAȚIONAL ESBS

La 30 iunie curent, echipa de consultanți a prezentat raportul final cu privire la elaborarea, integrarea și testarea noului modul ”plăți directe per cap de animal”. Necesitatea acestuia apare o dată cu aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 836/2020 „pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe per cap de animal”, prin intermediul căreia au fost aprobate 9 submăsuri noi de subvenționare. Astfel, destinația noului modul cuprinde: înregistrarea dosarelor de subvenționare pentru noile măsuri, privind acordarea de plăți directe per cap de animal; prelucrarea și stocarea datelor inclusiv a filelor dosarului; reducerea erorilor provocate de factorul uman; trasabilitatea fluxului și a etapei procesării dosarului; ridicarea nivelului de transparență legate de deciziile luate în cadrul dosarului; auditarea accesărilor dosarelor și extragerea automată a rapoartelor și datelor statistice.

De asemenea, au fost prezentate 2 (două) Ghiduri de Utilizare: 1) pentru angajații AIPA în utilizarea modulului ”plăți directe per cap de animal” și 2) pentru modulul de depunere online a cererilor de subvenționare de către producătorii agricoli, pentru forma de sprijin ”Plăți directe per cap de animal”.

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE ȘI COMUNICARE

În anul 2021 a fost elaborată Strategia de comunicare a Proiectului MAC-P pentru anii 2021-2024. Strategia de comunicare stabilește un ansamblu de acțiuni direcționate spre identificarea priorităților și instrumentelor în comunicarea informației din domeniul de intervenție al Proiectului pentru a contribui la realizarea obiectivelor MAC-P.

Un accent deosebit în elaborarea Strategiei a fost acordat activităților de comunicare și sensibilizare în cadrul celei de-a 3-a Finanțări Adiționale, care prevede crearea unui sistem complex de gestionare a sub-produselor de origine animală, nedestinate consumului uman (SOA) și realizarea cu succes a căreia depinde în mare măsură de deprinderile comportamentale, nivelul de cunoștințe și gradul de responsabilitate al generatorilor de SOA, având în vedere impactul major al SOA asupra mediului și asupra sănătății publice.

Totodată, au fost elaborați Termenii de Referință pentru contractarea unei companii specializate care va presta servicii de conștientizare în cadrul implementării celei de-a treia Finanțări Adiționale.

Sub-componenta 2.2: Suport investițional pentru dezvoltarea tehnologiilor post-recoltă

SITUAȚIA GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI

De la începutul proiectului MAC-P, au fost înregistrate 64 grupuri de producători. Totodată, ca rezultat al opt apeluri de solicitare de propuneri organizate în perioada anilor 2014-2020 în cadrul programului de granturi investiționale destinate grupurilor de producători, Comisia de Evaluare și Selecție a aprobat spre finanțare 56 din 59 dosare de aplicare depuse de grupurile de producători.

În perioada septembrie 2014 – septembrie 2021 au fost încheiate 47 contracte de acordare a granturilor pentru proiecte investiționale în tehnologii post-recoltă cu grupurile de producători. Două grupuri au accesat finanțare în mod repetat, atingând plafonul de 350 000 USD în conformitate cu prevederile Acordului privind ce de-a Doua Finanțare Adițională. Alte două grupuri au fost declarate neeligibile.

Cumulativ de la începutul proiectului au fost debursate resurse de grant în valoare de - 13 568 555 dolari SUA către 45 grupuri de producători. Granturile debursate provin din două surse de finanțare: IDA – 12 124 681 dolari SUA și Guvernul Suediei 1 443 874,12 dolari SUA. Valoarea medie a unui grant debursat constituie 301 523,49 dolari SUA, ceea ce reprezintă 86,15% din valoarea maximă eligibilă pentru finanțare. De menționat că valoarea granturilor variază între 46 000 dolari SUA și 350 000 dolari SUA. 24 GdP au beneficiat de granturi în valoare maximală de 350 000 dolari SUA.

Cele 45 grupuri de producători, beneficiari ai programului de granturi MAC-P, cuprind 245 agenți economici. Ponderele femeilor membre ale GdP constituie cca – 25%. 8 GdP sunt administrate de femei. Numărul mediu al membrilor per GdP – 5.5 persoane. Din cele 47 GdP active, 2 GdP sunt înregistrate în calitate de SRL, celelalte (45) au statut de Cooperativă de Întreprinzător.

Repartizarea geografică a celor 45 grupuri reprezintă 20 raioane ale RM. În zona nord activează – 18 GdP, în zona centru - 13 GdP și în zona sud – 14 GdP.

Diversificarea celor 45 grupuri după produs se repartizează în felul următor: 38 GdP s-au asociat pentru producerea fructelor, 2 GdP – cultivarea legumelor, 2 GdP - miere de albiși și 3 GdP producător de alune și migdal.

Obiectul principal al investiției realizate de grupuri îl constituie dezvoltarea infrastructurii frigorifice. Suplimentar, s-au făcut investiții în uscătorii cu linii de procesare a prunelor, linii de sortare, unități de transport frigorific și echipament specializat pentru procesarea alunelor și migdalelor, linie de confecționare a lăzilor de carton și complexe apicole de colectare, procesare ambalare și depozitare a mierii de albini.

Capacitatea de gestionare a infrastructurii post-recoltă urmare a investiției efectuate de grupurile de producători de grant constituie – 37 292 tone, au fost achiziționate 17 linii de sortare, 5 uscătorii, o linie pentru confecționarea lăzilor din carton și 26 stivuitoare.

EVALUAREA DE MEDIU A SUB-PROIECTELOR INVESTIȚIONALE

În cadrul Sub-componentei 2.2: *Sprrijin investițional pentru tehnologiile post-recoltare*, pe parcursul trimestrului III/2021, consultantul de mediu a raportat activitățile cum urmează:

- Monitorizarea respectării condițiilor și procedurilor de mediu pentru desfășurarea activităților de construire a obiectivelor agro-industriale de categoria B de risc de mediu, aprobate pentru finanțare în cadrul *Programului de granturi investiționale (Progresul se anexează)*. În perioada de raportare:
 - GdP **Verifruct**, Hîncești, au continuat lucrările de construire a obiectivului conform proiectului de execuție aprobat
 - GdP **Darurile Daciei**, Zagarancea/Ungheni, a continuat executarea lucrărilor de construcție (fundatie) conform proiectului de execuție aprobat.

Notă: A fost atrasă atenția reprezentantului GdP Darurile Daciei și consultantului de dezvoltare a proiectului la termenul expirat pentru începerea lucrărilor de construcție, indicat în Autorizație de construire (05.07.2021 - 6 luni de la eliberarea autorizației).

- GdP **Almonds Company**, Comrat – Almonds Company, Comrat/UTAG – au continuat renovarea și pregătirea spațiilor de producere pentru montarea utilajului tehnologic de procesare a migdalului.

Notă: A fost efectuată vizita în teren pentru consultarea grupului (reprez. Topciu Piotr), în privința procedurilor și condițiilor de salvagardare aplicabile la etapa selectării locației pentru proiectarea și amenajarea spațiilor tehnologice de procesare a migdalului. În special, s-a discutat necesitatea evaluării tehnice a stării construcțiilor existente și coordonarea prealabilă (înainte de proiectare) a terenului selectat cu autoritățile locale de mediu, sănătatea publică și siguranța alimentelor.

- GdP **Walnut Line**, Inești/Telenești – au continuat lucrările de construire a obiectivului conform proiectului de execuție aprobat
- GdP **Sandic Honey Group**, Peresecina/Orhei – au fost finalizate lucrările de construcție și inaugurat/dat în funcțiune complexul apicol de colectare, procesare, ambalare și depozitare a mierii de albine conform proiectului de execuție aprobat; a continuat executarea procedurilor de autorizare pentru funcționarea complexului apicol conform cerințelor stabilite

Notă: A fost efectuată vizita în teren cu inspectarea șantierului de construcție a Depozitului agro-industrial Sandic Honey Group. Concluzii:

- (i) Condițiile de salvagardare pe șantierul de construcție sunt în mare măsură respectate, cu excepția unor neconformități minore (ref. sănătatea și securitatea ocupațională);
- (ii) Conform proiectului de execuție în instalațiile de răcire se va folosi agentul R407C. În acest context, se atrage atenția administratorului GdP Sandic Honey Group la faptul

că, în calitate de beneficiar al asistenței în cadrul MACP, cooperativa este responsabilă de folosire în instalațiile de răcire numai agenților refrigeranți acceptați în statele UE cu Potențial de încălzire globală (GWP) redus (sub 2500 unități), și, totodată, conștientă, că începând cu 01.01.2022 vor fi interzise în statele UE agenți refrigeranți cu GWP peste 150(!).

- GdP **Ghidapisgrup**, Cojușna/Strășeni – au continuat lucrările de construire a obiectivului conform proiectului de execuție aprobat.

A PATRA FINANȚARE ADIȚIONALĂ ÎN VALOARE DE 3.105 MILIOANE DOLARI SUA DIN SURSE GEF PENTRU PROIECTUL AGRICULTURA COMPETITIVĂ ÎN MOLDOVA

Finanțarea adițională propusă va continua inițiativa tematică originală a MAC-P de atenuare a degradării terenurilor și creștere a productivității agricole prin aplicarea activităților MDT. De asemenea, aceasta va stimula integrarea sectorului privat și va maximiza finanțarea pentru dezvoltare, bazându-se puternic pe participarea actorilor din sectorul privat la procesul de trecere la practici și tehnologii MDT, oferind co-finanțare pentru investiții și participând activ la schimbul de cunoștințe și programe de informare.

FA propusă vine ca răspuns la o scrisoare parvenită din partea GRM, din 09 septembrie 2018, prin care a fost solicitată acordarea unui grant din sursele GEF 7 în cadrul domeniului focal de combatere a degradării terenurilor pentru a sprijini extinderea activităților care vizează încurajarea aplicării practicilor MDT, generarea și schimbul de cunoștințe și integrarea acestor practici, precum și măsuri extinse de protecție și conservare a solului și agenda NDT (neutralizarea degradării terenurilor). Echipa de lucru a BM a discutat cu GRM alternativele de implementare a AF propuse și s-a ajuns la un acord că extinderea activităților MDT, în conformitate cu obiectivele strategice și programatice naționale în domeniul NDT, este justificabilă prin intermediul unei AF pentru MACP. GRM apreciază realizările anterioare ale MACP în domeniul MDT și ar dori să beneficieze în continuare de suportul BM în absorbția resurselor GEF în acest scop. Bugetul proiectului este estimat la 3,105 milioane Dolari SUA.

Urmare a desfășurării la 18 octombrie 2021 a negocierilor pe marginea Acordului de Grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) în calitate de Agenție de implementare pentru Fondul Global de Mediu (GEF) - (a patra finanțare adițională) în cadrul "Proiectului Agricultură Competitivă în Moldova (MAC-P)" și a aprobării a FA4 de către Consiliul Director al Băncii Mondiale la 24 noiembrie 2021, acesta a fost semnat la 10 decembrie 2021. Pachetul de documente necesar pentru ratificarea Acordului (demers către Cancelaria de Stat, Argumentarea oportunității ratificării, proiect HG(ro-ru), Proiect de lege (ro-ru), avizele APC și tabelul de divergențe, precum și textul Acordului semnat) a fost pregătit, însă se află în așteptarea promovării documentelor necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului de grant și anume Scrisoarea de Amendament 5858 și Scrisoarea de Amendament 6749, care conțin decretul președintelui RM (în limba română și rusă), argumentarea necesității urmează a fi transmis către Autoritățile Publice Centrale cu solicitarea examinării acestuia. Urmare a avizării actelor, va fi elaborat tabelul de divergențe și vor fi desfășurate procedurile necesare pentru semnarea scrisorilor de amendament. În final, MAIA va solicita ratificarea celor 3 documente (Acord de Grant, Scrisoarea de Amendament 5858 și Scrisoarea de Amendament 6749) concomitent, potrivit prevederilor Acordului de grant. Procedurile sunt planificate a fi finalizate până la sfârșitul trimestrului I/2022.

Informații detaliate cu privire la activitățile demarate în cadrul proiectelor MAC-P sunt disponibile la oficiul UCIMPA.